

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

Qvi Matrimonivm Accvusare possunt, vel contra illud testati. Titvlvs XVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

Clemens & III. Papa Florentinus Episcopus

Videatur & nobis: [1 & infra.] Quid parentes, fratres, & cognati utriusque fexus, in reuocatione suorum ad matrimonium conjugendum vel dirimendum admittantur, tam antiqua consuetudine, quam legibus approbarunt. Ideo enim maxime parentes, & si defuerint, parentes proximiore, admittuntur: quoniam unusquisque suam genealogiam cum testibus & chartis, tum etiam ex recitatione maiorum sive laborat: qui enim melius recipi debent, quam illi, qui melius sunt, & quorum est interesse, ita ut si non interfuerint, & conseruent non adhibuerint, secundum leges nullum fiat matrimonium? Quod vero legitur e pater non recipiatur in causa filii, nec filius in causa patris, in crimina libis causis contradicibus verum est. In matrimonio vero conjugando & disiungendo ex ipsius conjugi prorogativa, & quia favoribus resedit, congrue adiunguntur.

[1 Quid secunda quoniam contra prohibitionem ecclesie duxit, non sit uxor, etiam si primam non haberet defensionem. Nam quid contra interdictum & ordinem ecclesie factum est, at non habebit tunc quae condonatur, tam divina quam humana legi audierunt proclamat. Quoniamque ea quoniammodum superducunt prohibitions reuocare uox non est, ecce enim est ea responde, quoniam juravit & defonsavit, atque ex ea problem genet: ut iuramento religio non vespundatur, & ideo ad uicem conferetur premisa, & proles in cultu. Da iuratus & eductus, & alii exinde occidentur pejandi, & alii decipiendi, affluerent non valent.]

CAP. IV.

Inuita defensione, populi, sive cognita, contra matrimonium audiatur.

Idem.

Insuper d'adieci, quod aliquis cum quadam immobili puerula contraxit, quod tandem statim metas attrinxens, ab illo plures cognita, contra matrimonium proclamavit, afferens se sumptu ab initio diligenter, quod per testes probat fama & conversatione praedictos. In hoc itaque causa fennius, quod aduersus matrimonium audiiri non debet, quoniam cognitum fui legum in annum attingens, cum potuit, minime reclamavit, sicut enim ante legitimum conseruent (qui in duodecimo anno speculator) potuit diligenter, sic postquam, legitimo tempore accedente semel etiam copula carnaliter conseruit, ex ratiobatione sibi super hoc silentium non amiguntur indixisse.

CAP. V.
Repellitur accusans matrimonium proper questione.

Innocentius III. Archipiscopo. Preposito & Prior sancti Marie de Alban.

Genuen.

Significante g. M. de Canalia h. nostro ep. Apostolatū declaratum, quod cum N. duxisset legitime in uxorem, S. mater ipsius nisi est matrimonium accufare, ut ab eo pecuniam extorqueret: & licer intellectu suo praya non possit opera respondere, nihilominus vult habere pecuniam, ut ab accusatione defulsa.

Cum igitur non sit malitia hominum indulgenda: mandamus, quatenus si est ita, ipsam ab accusatione matrimonii repellentes, eidem super hoc silentium imponatis.

a. al. Clemens Papa Florentinus Episcopo. al. Calixtinus Papa Florentinus Episc. al. Calixtinus III. &c. b. Cap. i. tit. de matr. contr. interd. eccl. celebr. in i. comp. referit Grat. sive Psalmi 35. q. 8. c. 2. & Vid. Lanfranc. de Orsano in cap. quoniam contra sup. de proba. & Spec. sit. de teste §. r. d. Ca. 3. ed. tit. in 3. comp. e. inducisse. f. de Alban. Lanuan. g. C. 2. ed. tit. in 3. comp. h. Camaldula. al. Camallia. al. Causula.

CAP. VI.

Repellitur ab accusatione matrimonii, qui transcursum reuocatur, nisi denunciationem probaverit, quemadmodum dicitur, & quod non obiectum illam maiorem.

Idem.

Cum in tua dieci: & infra. Si enim publicum tractum matrimonium aliquis apparet uinculum non prodierit in publicum, quando benevolenter confidetur in ecclesia celebratur, non sive debet accusationis admitti, merito quoniam per quo sic duximus distinguendum, quod a denunciationis primitia 15, quoniam concomitantia extra diecem exirebat, vel alias elemosinae non ad eum adiunguntur, & ipso non habentur, & ad eiusnotitiam perente, ipsa ueritate in suis febore labortis, fax mensis parvulus non vel in annis tam teneris conseruit, quod si ambo hunc talium, eas atas sufficer non videat, in alia causa legitima fuerit impeditum: cui autem debet audiiri. Alioquin cum rationabili sentitur, quod denunciationem publice facta est in ipsa dieci: minime ignoravit, tamquam sine dictu proculdubio repellendus. Nil propter timori juramento, quod posse dicuntur, perscribitur, & b. ad hoc ex malitia non procedit, quoniam si in dictu ab illis, qui denunciationem sentierunt, claudi non debet eidem admittitur, quoniam eti ab initio hujusmodi colpe honesti contra illos excluderet, ita tamen uenire uiret, cum cuiuslibet non existat.

DE DIVORTIIS.
TITULUS XIX.

CAP. I.

Homicidium necessarium non pravae exortio, fluctuo in morte coniugii fecit.

Ex Concilio spud Vormaciensi: S. filia est, & ipse aliquem illicum te debet occidere: potest ipse post mortem agere homicidium ducere: ipsa autem iniurias punientur, que se coniugi sunt fabicia.

CAP. II.

Coniuges propter alterius crimini non separari, nisi finis formens: & tunc ducas coniugem tuam separare. Alexander III.

Quid vivit & à nobis: [1 & infra.] Non intercederetur respondens, quod mulier pro furore vel ira minime viri sui nisi fidei sua religionem compromitteret, & ab eo (epuratis) non debet. Verum si conseruit in infidelitate maleficiū traxerit, & vice potius quam ita quod ei nubera aliis non liebet: quia hoc est quod tempore ramen coniugis erunt. Invita geopertita tentent forma leviter.

[1. Utrum mulier pro latrociniis aut quodlibet alio crimine sua debet separari. & alii responderent, & de veris fini non respondissent, & utrum pro quodlibet flagitiis postea a coniuge divisa sit, utrumque matrimonio copulari.]

CAP. III.

Utrum non potest dimittere uxorem sine iudicio ecclesiastico, si complicita, alia porroque dies, & pionefal, & ceterum in sua. b. al. sit. & quod alio: i. pionefal. d. De materia huius sit. vid. Theologus lib. 4. Sicut dicitur per Symmachum in summa verbis dicitur, & Vormaciensis. f. Ca. 1. ed. tit. in 3. comp. g. & c. 2. ed. tit. in 3. comp. & p. 1. Conc. sub Alex. III. p. 1. c. 1. h. quod autem in 3. comp. & p. 1. Conc. sub Alex. III. p. 1. c. 1. h. quod autem in 3. comp. & p. 1. Conc. sub Alex. III. p. 1. c. 1. h. Sicut dicitur q. 2. q. 2.